

İSPANYA İÇ SAVAŞI (1936-1939)

Achille Beltrame, 1936

.Bazı tarihçiler bu savaşı 2. Dünya Savaşı'nın başlangıcı olarak değerlendirir.

.Katliamlar ve infazlar dahil savaşta ölenlerin sayısının 500 binden fazla olduğu düşünülmektedir. Açlık ve hastalıktan hayatını kaybedenler de düşünüldüğünde bu sayı artmaktadır. 1930'larda İspanya nüfusu ise 25-26 milyondur.

.İspanya iç savaşı aynı zamanda uluslararası ideolojilerin çatıştığı bir savaş alanıdır.

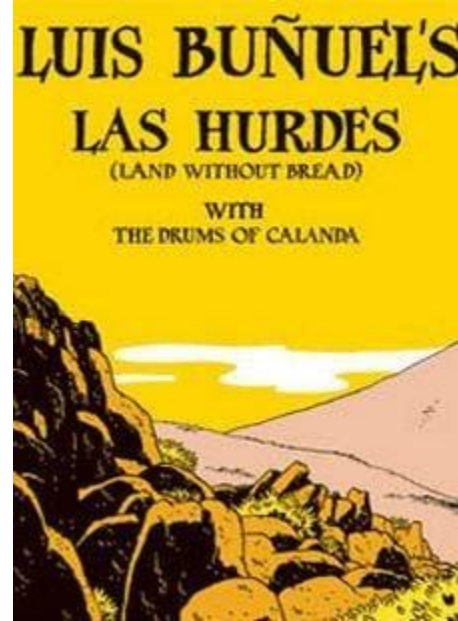

20. Yüzyılda İspanya

•Ülke monarşi ile yönetilmektedir. İspanya'nın kuzeyi, özellikle Bask ve Katalonya bölgeleri sanayinin geliştiği bölgelerdir. Bir burjuva sınıfı ve işçi sınıfı doğmuştur.

•Bununla birlikte tarımsal üretim ağırlıktadır. Toprak sahibi aristokrasi sınıfı ve 2 ila 3 milyon kadar topraksız köylü vardır.

•Kilise ve ordu, monarşinin güçlü kurumlarıdır.

Ekmeksiz Toprak, Luis Buñuel, 1933

Savaşa Doğru (1931-1936)

•Kral Alfonso İspanya'yı askeri diktatörlökle yönetmektedir. Monarşı yanlısı partiler yakın zamanda yerel seçimlerde yenilgiye uğramışlardır; cumhuriyetçi hareket ise yükselmektedir.

•Nisan ayında cumhuriyetçilerin barışçıl gösterileri sonucu Kral Alfonso ülkeyi terkeder ve böylece İkinci Cumhuriyet kurulur.

•Cumhuriyetçi liberaller ve sosyalistler özgürlükçü ve adil bir yönetim kurmak amacını taşırlar.

Savaşa Doğru (1931-1936)

- İkinci Cumhuriyet Hükümeti milli eğitim seferberliği başlatır, 1 sene içinde 10 bin okul açılır.
- Kiliseye mali destek kesilir, dini nikah kaldırılır, boşanma hakkı tanınır.
- Sendikal haklar verilir. Sanayi işçileri için 8 saatlik iş günü yasalaştırılır.
- La Barraca adındaki tiyatrolar ülkenin uzak köylerine kadar gider.

Savaşa Doğru (1931-1936)

•Ancak amaçlanan toprak reformu toprak sahiplerinin direnci ile karşılanır ve bu reform çok sınırlı kalır. Bazı köylüler toprak işgaline girişirler.

•Anarşistlerin önderliğindeki bir köylü isyanının polis tarafından köylülerin öldürmesi ile

Savaşa Doğru (1931-1936)

.Seęimi kazanan CEDA, bir karşı-devrim politikası yürütür. Toprak reformunu iptal eder, laik reformları kısmen geri alır, Kiliseye desteği geri getirir, sendikaların faaliyetleri kısıtlanır.

.1936 seğimlerini ise sol hareketlerin oluşturduğu Halk Cephesi kazanır.

CEDA

Halk Cephesi

Savaşa Doğru (1936)

.1936'ya kadar ordu bir başarısız darbe girişiminde bulunmuştur. Emilio Mola ve Francisco Franco gibi generaller yeni bir darbe hazırlığında sona yaklaşmışlardır.

.1936'da cumhuriyetçi bir

Jose Castillo

Jose Calvo Sotelo

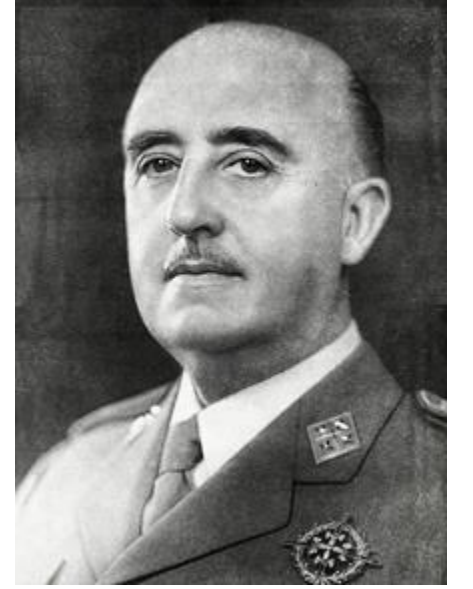
“Helen güzel bir çocuk doğurdu”

•Sotelo’nun infazının yarattığı etki üzerine artık darbecilerin içinde harekete geçmek konusunda içinde şüphe olanlar varsa bile bu şüphe ortadan kalkmıştır.

•General Mola, Franco’ya gönderdiği şifreli mesaj ile hareket emrini verir. Franco, Fas’taki ordularını anakaraya getirecektir.

Emilio Mola

Francisco Franco

İç Savaş (Temmuz 1936)

.Ordu bu darbe ile yönetime hemen el koymayı planlamıştır. Ancak büyük bir direnişle karşılaşır.

.Sol örgütlerine ve sendikaların silahlandırđı işçiler orduya karşı koyarlar.

Savaş Şiddetleniyor

•Cumhuriyetçiler orduya karşı düzenli savaş gücüne ihtiyaç duymaktadırlar. Partiler ve sendikalar milis güçleri oluşturur.

•General Mola, bir terör atmosferi yaratmaya karar verir. Halk Cephesi'nin gizli ya da açık tüm destekçilerinin vurulması emredilir.

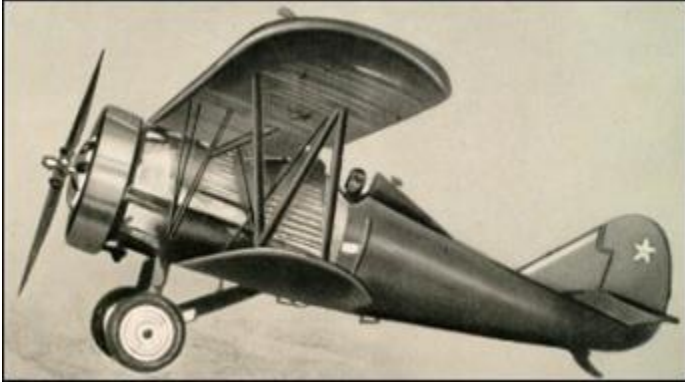
•Savaş hem kırsalda hem de kentlerde sürmektedir.

Uluslararası Destek

Uluslararası Destek

Polikarpov I-5

Polikarpov I-16
(Mosca)

Junkers Ju
52

Gönüllü Birlikler

.Uluslararası Tugaylar: 40 bin kadar gönüllünün savaşa katıldığı, bunların 15 bininin hayatını kaybettiği düşünülmektedir.

.Mussolini İtalyan gönüllü birlikleri göndermiştir.

Guernica (1937)

İç Savaş İçinde İç Savaş (1937-38)

Anarşistler ve POUM ile komünistler ve hükümet güçleri arasında çatışmalar yaşanır. Sovyet etkisinin artmasıyla komünist olmayan sol grupların (özellikle POUM) tasfiye edilir. Ajanlık suçlamaları ve infazlar yaşanır.

Andrés
Nin

Franco'nun Mutlak Zaferi (1938-39)

Cumhuriyet için son umut olan Ebro Taarruzu, İspanya tarihinin en kanlı muharebesi olarak anılır. Cumhuriyetçi ordunun en iyi birlikleri burada ölür.

Ebro yenilgisinin ardından Franco'nun birlikleri bir direnişle karşılaşmadan Barselona'ya girer.

Franco her türlü uzlaşmayı reddeder.

Kaynaklar:

- The Spanish Civil War (1982), BBC [Belgesel]
- Thornberry, R. S. (1978). *A Spanish Civil War Polemic: Trotsky versus Malraux*. Twentieth Century Literature, 24(3), 324–334.

Hazırlayan: Fezal Tapramaz